

REFERAT

MØTE I SKOGBRUKETS HMS-UTVALG 9. september 2020.

KL. 10.00, Teams

DELTAKERE

Til stede:

Arvid Eikeland (Fellesforbundet), Geir Myklestad (Skogbrukets Kursinstitutt), Ingeborg Anker-Rasch (Norges Skogeierforbund), Harald Øie (Arbeidstilsynet), Bjørn Lauritzen (MEF), Kjell-Olav Bjerknes (Elvia/Energi Norge), Øyvind Stranna Larsen (Norsk Ved) og Camilla Schrader Roander (NHO Mat og Drikke).

Gjest: Jon Eivind Vollen (JEV) (Skogkurs)

DAGSORDEN

SAK	TEMA	Ansvarlig
Sak 10/20	Godkjenning av innkalling og dagsorden	Arvid Eikeland (AE)
Sak 11/20	Godkjenning av referat fra møte 5. mars 2020	AE
Sak 12/20	Oppdatering av hjemmesiden, bruk av verneutstyr ved bruk av motorsag og ryddesag	Geir Myklestad (GM) og Harald Øie (HØ)
Sak 13/20	Status, Arbeidstilsynets opplæring av inspektører	HØ
Sak 14/20	Nettselskaper og andre aktørers rolle i saker som omhandler sikringshogst. Oppfølging av sak 06/20.	Kjell-Olav Bjerknes (KOB)
Sak 15/20	Status arbeid med prosjekter finansiert gjennom Skogbrukets verdiskapningsfond	AE/GM JEV
Sak 16/20	Oppfølging av øvrige aktiviteter/prosjekter i HMS- utvalget a) Medlemmene i utvalget vurderer hvilke målgrupper (nye), utvalget skal rette aktiviteten mot, og aktuelle HMS-utfordringer for målgruppene. b) Hva skjer i de øvrige nordiske land innenfor området ergonomi for maskinkjørere, hvordan arbeides det med dette i den norske skogsmaskinbransjen? c) Profilerings av HMS- utvalget. Er det mulig/ønskelig å benytte HMS- utvalgets hjemmeside på rollups? d) Utfordringer med det psykososiale arbeidsmiljøet i maskinbransjen, hvordan kan HMS- utvalget følge opp/engasjere seg i denne problemstillingen? Saken ble spilt inn i fra Bjørn på forrige møte. e) Innspill til eventuelle HMS- prosjekter som det kan være aktuelt å gjennomføre, med søknad om finansiering gjennom Skogbrukets verdiskapningsfond. Neste søknadsfrist for skisse/full søknad til fondet er 1. oktober.	AE Bjørn Lauritzen (BL) GM
Sak 17/20	Utarbeide handlingsplan 2020/2021 for utvalgets videre arbeid	Alle
Sak 18/20	Registrering av skader og ulykker på Matmerk sin hjemmeside	AE og Camilla S. Roander (CSR)
Sak 19/20	Eventuelt	Alle

SAK 10/20 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Ingen merknader.

Vedtak sak 10/20	Innkalling og dagsorden godkjent
------------------	----------------------------------

SAK 11/20 Godkjenning av referat fra møte 5. mars 2020

Ingen merknader.

Vedtak sak 01/20	Referatet fra møtet 5.03.20 godkjent
------------------	--------------------------------------

SAK 12/20 Oppdatering av hjemmesiden, bruk av verneutstyr ved bruk av motorsag og ryddesag

Det ble foreslått at "Anbefalt verneutstyr ved bruk av motorsag og motorryddesag", som tidligere lå ute på HMS-utvalgets nettsider, flyttet over på den nye hjemmesiden som HMS-utvalget har under Skogkurs. I tillegg kom det forslag om at det i denne oversikten legges inn et avsnitt om arbeidstakers plikt til å bruke påbudt verneutstyr, jf. arbeidsmiljøloven § 2-3, (2) a.

Utvalget ble også informert om at det har kommet med en ny beskyttelsesjakke utarbeidet av Husquarna som har ytterligere beskyttelse enn de tradisjonelle skogsjakkene.

Oppgaver:

- Geir Myklestad sørger for at "Anbefalt verneutstyr ved bruk av motorsag og motorryddesag", med oppdatering av arbeidstakers plikt til å bruke påbudt verneutstyr, legges ut på utvalgets nye hjemmesider.

Vedtak sak 12/20	Anbefalt verneutstyr ved bruk av motorsag og motorryddesag med tilførsel om regelverket knyttet til påbudt bruk av verneutstyr legges ut på HMS-utvalgets hjemmesider.
------------------	--

SAK 13/20 Status, Arbeidstilsynets opplæring av inspektører

Det har vært gjennomført opplæring av inspektører i Arbeidstilsynet på Østlandet. Opplæringen har foregått ved bruk av Teams, og av den grunn ble HMS-utvalget dessverre ikke invitert.

Utvalget uttrykket et ønske om å få innsikt og kunnskap om den opplæringen som har vært gjennomført i Arbeidstilsynet.

Oppgaver:

- Harald Øie sender over til Arvid Eikeland presentasjonen som ble brukt i opplæringen.
- Arvid Eikeland vurderer hvordan innholdet i presentasjonen best kan legges frem for HMS-utvalget, enten ved kun å videreformidle foilene eller ved en gjennomgang av Harald.

Vedtak sak 13/20	HMS-utvalget tok informasjonen fra Harald Øie til orientering. Det gjøres en vurdering av hvordan gjennomført opplæring i Arbeidstilsynet best kan presenteres for HMS-utvalgets medlemmer.
------------------	---

**SAK 14/20 Nettselskaper og andre aktørers rolle i saker som omhandler sikringshogst.
Oppfølging av sak 06/20.**

Rutinen for spenningsførende linjer.

Forslag til rutine ved hogst nær spenningsførende linjer er et dokument som ble laget i "Sterkere skog prosjektet". Det er en rutine som er utarbeidet av to nettselskaper (Eidsiva og Mørenett), to skogselskaper (Glommen Skog og Mjøsen Skog) og MEF.

Det er et ønske at rutinen "signeres" av flere, f.eks. Skogeierforbundet, Norskog, Energi Norge. I den anledning ble det informert om at Norges Skogeierforbund jobber med en grunneieravtale. Det er viktig at "Grunneieravtalen" og "Rutinene ved hogst nær spenningsførende linjer" sees i sammenheng.

Sikringshogst

Sikringshogst: Det vil si at en person må stå umiddelbar nærhet til skogsmaskinen, og at det er en sikker to-veis kommunikasjon.

I dagens møte ble det uttrykt at det ikke er gode nok rutiner for hvordan sikringshogst skal foregå. Utvalget ble gjort kjent med at Hafslund planlegger å utarbeide en rutine sikringshogst. Det ble opplyst at Arbeidstilsynet og Glommen allerede laget en rutine, og at denne bør det sees nærmere på slik at det blir en omforent rutine.

Avslutningsvis ble det bemerket at det er viktig at merking kreves kun i de tilfeller det er nødvendig med merking, for å ikke påføre unødvendige kostnader og merarbeid.

Oppgaver

- Kjell-Olav Bjerknes sender "Rutinen ved hogst nær spenningsførende linjer" over til Arvid Eikeland for videreformidling til utvalget.
- Ingeborg Anker-Rasch informerer HMS-utvalget om Grunneieravtalen når den er på plass
- Kjell-Olav Bjerknes skal holde HMS-utvalget oppdatert på arbeidet med rutinen for Sikringshogst.

Vedtak sak 14/20	Skogbrukets HMS-utvalg tok informasjonen til orientering
------------------	--

SAK 15/20 Status arbeid med prosjekter finansiert gjennom Skogbrukets verdiskapningsfond

1. «Riktig og sikker hogst»

Produksjonen av «Riktig og sikker hogst» er nå ferdig. Jon Eivind Vollen gav HMS-utvalget en presentasjon av resultatet.

Skogkurs har vært påvirket av Covid-19-pandemien, og måtte derfor søke verdiskapningsfondet om en utsettelse på prosjektet. Fristen for å leveres inn en sluttrapport på prosjektet er 30. september 2020.

Skogbrukets HMS-utvalg fikk en visning av hvordan kurset er bygd opp og hvor kurset vil bli liggende på Skogkurs sine hjemmesider. De 8 videofrekvensene legges ut flere steder: * Hogst og skogsdrift og * HMS og dokumentert sikkerhetsopplæring. I tillegg vil filmsnuttene bli lagt ut på Youtube.

I møtet ble enkelte filmer spilt av for utvalget.

E-postlenke til hvor kurset ligger sendes ut til utvalgets medlemmer i etterkant på e-post.

På Kunnskapsskogen: https://www.skogkurs.no/kunnskapsskogen/artikkel.cfm?Id_art=28384

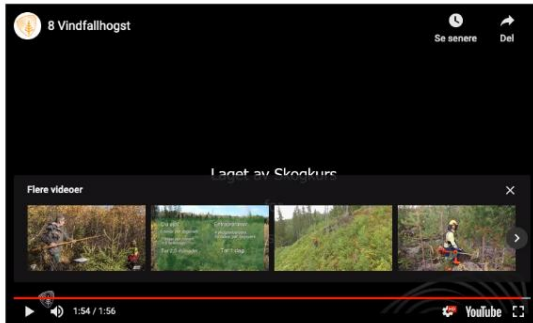
På YouTube: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLW6AAEYi2JtXVFFxMBqtQ4rlpRqsSLQ6m>

Det var enighet om at filmene må ligge åpent på Youtube slik at de kommer frem ved fri søk.

Du er her: Hjem / Kunnskapsskogen / 8. Vindfallhogst

8. Vindfallhogst

Opprydding etter vindfall skjer med hogstmaskiner, noen ganger i samarbeid med motorsagbrukere. Vindfallhogst med motorsag krever lang erfaring og spesiell utdanning.

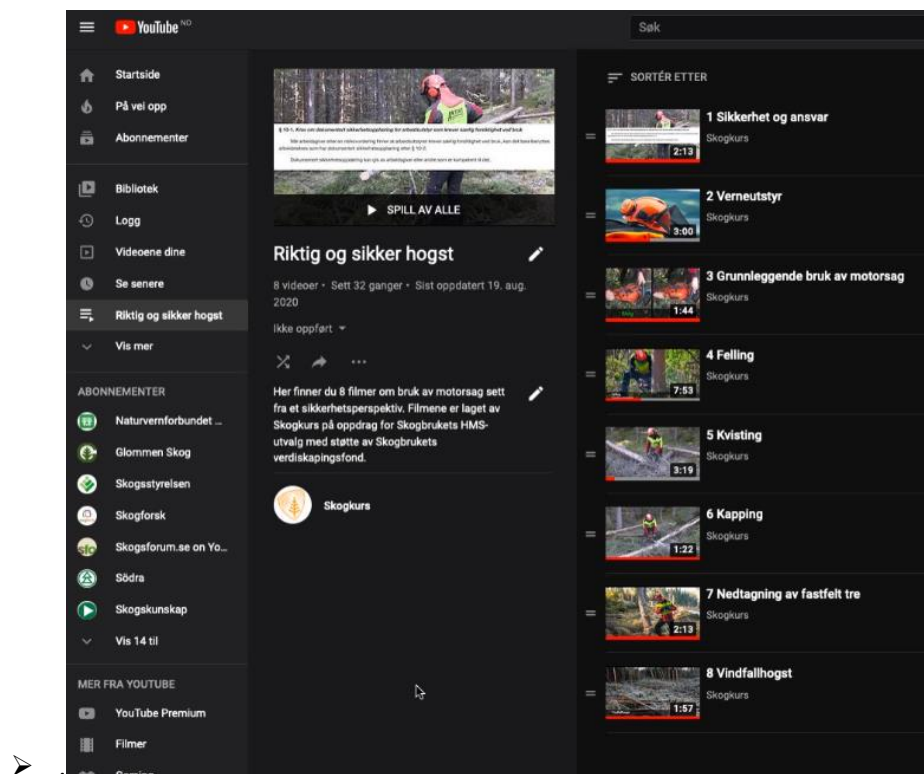
7 Nedtagning av fastfelt tre

Tilbake til oversikt

KUNNSKAPSSKOGEN

- Bioenergi og ved >
- Grunnleggende om skogbruk >
- HMS og dokumentert sikkerhetsopplæring >
- Hogst og Skogsdrift >
- Jakt og Utmarksnæring >
- Juletreproduksjon >
- Lære med skogen >
- Medier og info-serier >
- Skogbruksplan og GIS >
- Skogsertifisering og miljøhensyn >
- Skogskjøtsel >
- Skogsveier >
- Økonomi og skogfond >

Kurs +

Det ble opplyst at Landbruksdepartementet har bedt om en utredning fra NIBIO om vindfallhogst. Denne kan eventuelt senere settes i sammenheng med disse videoene.

Skogbrukets HMS-utvalg understreket viktigheten av at regelverket som ligger til grunn for arbeidet kommer godt frem. Det må også komme godt frem at dette er en veileder og ikke et sikkerhetskurs! Det ble understreket viktigheten av at å informere om nødvendigheten av en dokumentert sikkerhetsopplæring. Det må tydeliggjøres at det ikke er mulig å tilegne seg nødvendig og dokumentert sikkerhetsopplæring ved å se på videoene. Man må i tillegg ta et kurs på motorsag!

Når det gjelder sluttrapporten til Verdiskapningsfondet, vil Skogkurs lage en rapport som dokumenterer framdrift, ressursbruk og tid i tråd med rapportssystemet til Verdiskapningsfondet. En eventuell revisorattestertrapport må fremskaffes av Skogbrukets HMS-utvalg.

Skogkurs sender utkastet til sluttrapport til Skogbrukets HMS-utvalg for gjennomgang. Deretter sendes sluttrapporten fra HMS-utvalget til Verdiskapningsfondet innen fristen 30. september 2020.

Oppgaver:

- Skogkurs/Jon Eivind Vollen sender sluttrapporten til Skogbrukets HMS-utvalg v/Arvid Eikeland.
- HMS-utvalget går igjennom rapporten før Arvid Eikeland sender den videre til HMS-utvalget
- HMS-utvalget må utarbeide en setning skal stå på hver video for å synliggjøre kravet til dokumentert sikkerhetsopplæring, slik at verken Skogkurs eller Skogbrukets HMS-utvalget kommer i ansvar.

2. *Prosjektet "Kartlegging av opplæring i bruk av motorsag og ryddesag»*

Prosjektet går som planlagt og ferdigstilles i slutten av september.

Skogbrukets HMS-utvalg får en presentasjon av prosjektet når det er ferdig/i neste HMS-møte.

Vedtak sak 15/20	Skogbrukets HMS-utvalg var fornøyd med det som ble vist og presentert i møtet, og tok orienteringen om prosjektene til etterretning. Skogbrukets HMS-utvalg spiller inn en tekst til Skogkurs hvor kravet til dokumentert sikkerhetsopplæring fremkommer og at filmene kun er veiledere som ikke tilfredsstillende kravet til sikkerhetsopplæring. Resultatet av prosjektet <i>Kartlegging av opplæring i bruk av motorsag og ryddesag</i> legges fram for HMS-utvalget i neste møte.
------------------	---

SAK 16/20 Oppfølging av øvrige aktiviteter/prosjekter i HMS- utvalget

a) Medlemmene i utvalget vurderer hvilke målgrupper (nye), utvalget skal rette aktiviteten mot, og aktuelle HMS- utfordringer for målgruppene.

Påbud om setebelte i traktorer

Det ble gitt en orientering om møte i samarbeidsorganet innenfor primærnæringen/landbruket og Arbeidstilsynets kampanje om setebelte i traktorer. Link til saken ble lagt ut på Team-schatten under møtet: <https://www.arbeidstilsynet.no/nyheter/pabud-om-bruk-av-setebelte-i-tractor>

Utvalget diskuterte behovet for setebeltebruk i lastbærere. Minilastbærere brukes i "Nett-Norge", og de velter. Så det finnes utstyr som brukes i skognæringen som har stor risiko for å velte.

Det må avklares om påbudet som etter ordlyden i forskriften er retten mot traktorer, også er ment å gjelde for skogsmaskiner, eller om skogsmaskiner faller utenfor forskriftsteksten.

Norsk PEFC Skogstandard

Norsk PEFC Skogstandard er under revisjon, og det må sørges for at HMS er godt nok forankret i standarden.

Skoler/utdanning innen naturbruk

Skoler bør være og er en målgruppe for Skogbrukets HMS-utvalg.

Når nye læreplaner utarbeides må bl.a. faglig råd for naturbruk se på og sørge for at de temaene knyttet til HMS er godt nok behandlet i læreplanene. Skogbrukets HMS-utvalg ser det som viktig at å nå ut til de som ønsker å jobbe innenfor yrket. Dette ble også nevnt under forslaget til HMS-kampanjer, se bokstav e).

Oppgaver:

- Harald Øie avklarer til neste møte i Skogbrukets HMS-utvalget om hvordan forskriftteksten for traktorer skal forstås opp mot skogmaskiner mv.

b) Hva skjer i de øvrige nordiske land innenfor området ergonomi for maskinkjørere, hvordan arbeides det med dette i den norske skogsmaskinbransjen?

Det ble gitt en kort orientering. Arbeidsmiljøet for skogsentreprenører er bra. Det er jevnt over bra utstyr inne i en skogsmaskin. I Norge brukes det mer tilleggsutstyr i skogsmaskinene enn i de svenske og finske skogsmaskinene. Skogsmaskinene i Norge har også en kortere levetid enn skogsmaskinene i Sverige og Finland. Dette kommer bl.a. som en følge av ulikheter i topografien.

Det utstyret som blir brukt er av høy standard og tilfredsstillende, men det finnes utfordringer knyttet til kosthold og tiltak for å løse opp muskulaturen etter å ha sittet mange timer stille i en skogsmaskin. HMS-utvalget understreket viktigheten av at det i stillesittende arbeid som dette er viktig med riktig og regelmessig ernæring og fysisk aktivitet.

c) Profilering av HMS- utvalget. Er det mulig/ønskelig å benytte HMS- utvalgets hjemmeside på rollups?

HMS-utvalget har ikke egne midler, så midler til profilering må legges inn i en prosjektplan/søknad til Verdiskapningsfondet, se pkt. e) under. Skal det utarbeides rollups, kan elementer fra Skogbrukets HMS-utvalg brukes.

d) utfordringer med det psykososiale arbeidsmiljøet i maskin bransjen, hvordan kan HMS- utvalget følge opp/engasjere seg i denne problemstillingen?

Psykososiale arbeidsmiljøet er et bredt tema og vanskelig å definere, bl.a. fordi det er personavhengig. Inn under det psykososiale arbeidsmiljøet faller både alenearbeid og arbeidspress/-stress knyttet opp mot økonomi/produktivitet.

Et eventuelt prosjekt knyttet til psykososialt arbeidsmiljø vil kunne innebære en kartlegging av problemet gjennom en spørreundersøkelse.

Det ble igjen vist til "Godt bondevett", jfr. referatet fra 5. mars og sak 08/20.

Oppgaver:

- Bjørn Lauritzen får styret i MEF sitt syn på behovet for en kartlegging av det psykososiale arbeidsmiljøet og et prosjekt.
- Avhengig av tilbakemeldingen fra Bjørn inviterer Camilla S. Roander noen fra "Godt Bondevett" til neste HMS-utvalg

e) Innspill til eventuelle HMS- prosjekter som det kan være aktuelt å gjennomføre, med søknad om finansiering gjennom Skogbrukets verdiskapningsfond. Neste søknadsfrist for skisse/full søknad til fondet er 1. oktober

HMS-kampanjer

Det kom i møtet opp et forslag om søke midler fra Verdiskapningsfondet til ulike HMS-kampanjer. Målet vil være å nå ut med ulike aktuelle HMS-temaer til ulike grupper i skognæringen. Prosjektet vil måtte knytte til seg ulike aktører og samarbeidspartnere, og vil kreve midler til profileringsutstyr.

Gjennom HMS-kampanjene vil Skogbrukets HMS-utvalg nå ut med konkret materiell til ulike målgrupper på aktuelle tidspunkt. Det vil også være mulig å nå ut til personer som arbeider innenfor skognæringen, men som i dag ikke er medlemmer i noen organisasjoner el.

Forslaget om å starte et prosjekt "HMS-kampanjer" fikk tilslutning av HMS-utvalget.

Oppgaver:

- Ingeborg Anker-Rasch, Kjell-Olav Bjerknes og Geir Myklestad, eller en annen i Skogkurs, inngår i en arbeidsgruppe som utarbeider en ramme for et prosjekt "HMS-kampanjer"

Vedtak sak 16/20	Det nedsettes en arbeidsgruppe som utarbeider et forslag til prosjekt som legges frem for HMS-utvalget på neste møte.
------------------	---

SAK 17/20 Utarbeide handlingsplan 2020/2021 for utvalgets videre arbeid

Det som har kommet frem i dagens møte legges inn i handlingsplanen for 2021.

Oppgaver: Camilla S. Roander utarbeider en handlingsplan for 2021.

Vedtak sak 17/20	Det utarbeides en kort handlingsplan for 2021 ut fra det som utvalget beslutninger i dagens møte.
------------------	---

SAK 18/20 Registrering av skader og ulykker på Matmerk sin hjemmeside

Skogbrukets HMS-utvalg har jobbet med å få frem en skadestatistikk for skognæringen, og har i den anledning samarbeidet med Matmerk om en løsning. Det ble også gitt en kort oppsummering fra møtet med Matmerk/Bjørn Austad Hvaleby, og årsaken til at det ikke allerede foreligger et verktøy for statistikkrapportering på Matmerk sine sider for skognæringen allerede nå.

Utvalget har tidligere utarbeidet en punktliste for hva som skal inn i Matmerk sitt KSL-system. Punktlisten ble sendt ut til HMS-utvalget i forkant av dagens møte, men det kom ingen innspill til endringer.

Nettbransjen rapporterer inn hendelser i dag til Energi Norge sentralt og til SSB. Det ble stilt spørsmål om det er å få inn i dette systemet det som i dag rapporteres inn til Energi Norge. Her må Energi Norge ta kontakt med Matmerks kontaktperson for å få en avklaring.

Når rapporteringssystemet er på plass, vil Skogbrukets HMS-utvalg få en kort innføring i systemet.

Oppgaver:

- Camilla sender punktlisten over til Matmerk.

Vedtak sak 18/20	HMS-utvalget gjennomfører en kartlegging og utarbeider en handlingsplan med bakgrunn i denne kartleggingen.
------------------	---

SAK 19/20 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt.

Neste møte i Skogbrukets HMS-utvalg: 18. november 2020 kl. 10:00 – 14:00.

Innkalling til Teams-møte sendes av Camilla

Referent: Camilla S. Roander